

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Tiszta választás.

Elgondolni is álom. Megtörténtnek hinni, szinte képtelenség. És mégis úgy lesz. Úgy lesz országszerte. Úgy lesz a mi vármegyénkben is.

Legalább az ideális gondolkozású emberek ezt remélik. Az idealistáknak pedig igazuk van, mert ők hisznek az eszmék győzedelmében. A hit: igazság. Az egyedülvaló abszolút igazság.

Tehát higgyünk ebben az igazságban. Legyünk idealisták — három napig.

Három nap múlva ugyanis elválnak, kinek van igazsága: az idealistáknak-e, vagy azoknak, akik skeptikus fejesóválással kimosolyognak bennünket.

Nincs többé etetés-itatás, ez bizonyos. Nincs hivatalos presszió, ezt még a hivatalos körön kívül állók is kénytelenek elismerni. Hiszen különféle pártállást jelző zászlók vigan lobognak, tisztviselők házainak fedeléről is.

Helyes, ennek így is kell lenni. Ki hová tartozik: álljon oda bátran, nyiltan.

Pénz nem beszél többé. Hanem azért a kutya ugat. Ez a hang egy kissé megzavarja a tiszta választás reménységének nyugodt, méltóságos, ünnepies csöndességét.

Bankó helyett a demagógia aprópénzei kezdenek esőrogni. A nemzetiségi túlzó jelszavak. A társadalmi osztályok elleni izgatás, meg a felekezeti gyűlölködés nyilt és alattomos áskálódásai tünekednek fel. Hangzatos ígéretek üres frázisai kavarnak a levegőben.

Ez a politika.

Ehhez mi nem értünk. De a társadalmi morál közös érdekeinek szempontjából tiltakozunk kell minden olyas hebe-hurgya vakmerősködés el-

len, mely a tiszta választás magasztos elveinek szabadságával visszaélve, a szavak mámorító erejével részegít és beválthatlan törvényellenes ígéretek csengő aranyával veszteget!

Korteszvilágban sok szabad, de nem — minden!

A „demokrácia“ köpönyegébe bujva izgatni az „urak“ ellen, tót nyelven dikciózva, tót *nemzeti* túlzó eszmék diadalának hőbortos reménységével ámitani, talán mégis csak több a kettőnél!

Persze nem írásban, csak úgy — szóval. A szó elrepül.

Óhó! Csakhogy az a szó bele is repül a szivekbe, ahonnét aztán majd nehéz lesz kivánsni.

Mi ez? — Urfalás, más jelszó alatt? — Nemzetiségi kalózkodás más zászló alatt? Vagy mi hát egyéb? — Politika? — Ha az, akkor nagyon veszedelmes politika.

Veszedelmes a mi egész társadalmi életünkre.

Az ilyen „politikának“ nevezett mesterkedés olyan áthághatlan válaszfalakat emel közénk, amelyeket hosszú esztendőik során sem lehet aztán majd lerombolni.

Ha lezajlik a választások zivatarja, medrébe tér a társas élet minden hulláma: akkor mégis csak egymásra leszünk utalva, egymás mellett és egymással kell hogy éljünk. Ellenfelek voltunk, de ne maradjunk ellenségek! — Azonban így, ahogy most egyes jelenségekből ítélve megindult a küzdelem: ellenségek maradunk holtig. Mert aki ellenem uszítja a tótot, azért mert én magyar vagyok, ellenem uszítja a parasztot, mert én kabátos ember vagyok, már bocsánat, én azal bizodalmas, vagy közönyös megferközhető vi-

szonyban többé nem élhetek, ha akármilyen pártton vagyok is.

Igy a fejetetejére állítjuk az egész társadalmi életet, melyben egyik ember a másikkal szóba se kívánczik majd állani, hanem kerüli egy a más, nehogy holmi régmúlt, de örökké élő „politikai“ kérdésen összekülbözzék az ember, esetleg a legjobb barátjával.

Ördög vigye az egész politikát! Hát győzőn aki erősebb, akinek a tiszta politikai elveit többen tisztelik!

De ne hangoztasson egyik párt se megmondhatatlanul olyan jelszavakat, amelyeket a „tiszta választás“ géniusza ha nem is irott szóval, de eszmeileg önként érthetően kizár az alkotmányos nemes küzdelemből!

Legyen gondunk arra, hogy a választás kivételes izgalmainak nagyhete mihamar elmúlik s aztán hosszú időig, a hétköznapok sora következik.

Legyen a választás igazán tiszta! — Tiszta minden befolyástól, minden pressziótól, de legyen tiszta a megmondhatatlan, könnyelmű szölamok lélekvasárlásaitól is!

Ha ez tiszta lesz: tiszta lesz a mi társadalmi életünk is minden herceze-hurczától, minden szenvedélyeskedéstől és egymás ellen való torzsalkodástól.

Erre pedig igazán nagy szükségünk van mindannyiunknak, — pártkülömbőség nélkül! . . .

A képviselőválasztásra vonatkozó hirdetmények már közzé tették. — A választások október 2-án reggel 8 órakor kezdődnek:

1. A rimaszombati választó kerületben válasz-

TÁRCZA.**Vadászokról — vadászoknak.**

Irta: Dr. MÁRIÁSSY BÉLA.

(Vége.)

Őszszel, mikor a tavaszi madárfüttyből már csak a cinkék pipegése s a varjak krakogása maradt meg, mikor a levegőben virágillat helyett a lehullt levelek savanykás szaga szállong; mikor a mezőt az ökönyál ezernyi fonállal bogozza össze, mikor az őszi szél akadályt nem találva, rohan át a sikon s bus dalt zeng — az elmúlt ifjuságról — a lombtalan fák vessző hurjain: akkor vonul ki a vadász, hogy a hajtók által felzaklatott vadat elejtse, elállva annak szokott útját, a váltót.

Ad vocem váltó; kérem itt is van kibocsátó — a vadász, a ki a csöbe rejtett sörétet a ravasz elhuzása által kibocsátja és az elfogadó, a ki meg van „lüve!“

Énnél a vadászati módnál igen sok függ a hajtók ügyességétől.

Hetivásári nap van; az utczákon nyüzsgő a nép. Csinosan berendezett irodában íróasztala mellett ül egy fiatal ember. Hogy ki ő, azt a ház kapuja s a szoba ajtaja felett kiakasztott tábla bekiabálja az olvasni tudók világába: „Dr. jur. Nyüző A., köz- és váltó-ügyvéd.“ A doktor ur tehát asztalánál ül és a tollszárat rágja.

Egyéb aprítani valót még nem volt alkalma szerezni.

— Tisztesség ide, tisztesség oda, első kötelességem az önfentartás, — hiszen még a szentnek is maga felé áll a keze. Ha a kliensek nem keresnek fel utbaigazítás nélkül, csak kénytelen vagyok őket figyelmeztetni, hol lakom. Igen, kénytelen voltam érintkezésbe lépni Silberkrauttal, az ügyes, az élénk Silberrel.

Silberkraut sétál az utczán; mihelyt észrevesz valakit, a ki téováán, határozatlanul meg-megállva, nézegeti a házak szímeit, keresve valakit vagy valamit, azonnal

mellé evez: „Tetszik keresni valakit?“ — „Keres valamit atyafi?“ — Oh kérem, én szivesen utbaigazítom, kérem, én idevaló vagyok; bizonyára valami ügyes-bajos dolga van, alighanem jogi tanácsra van szüksége. Kérem, én tudok egy kintűnő, fiatal, törekvő, okos embert; doktor, kérem doktor, a ki most jött egyenesen Pestről, a ki már nem a régi, ócska módi szerint viszi a pereket, hanem az új amerikai zóna-rendszer szerint, a melynél a pert mindenestre meg kell nyerni. Kérem, ide tessék, csak ide, ebbe a szobába, csak nyisson be bátran, ott van a doktor ur.“ S eközben már be is tuszkolja az atyafit az ügyvéd irodájába, kit beszélgetés közben odáig elcsátaltatott.

A hajtó jól működött.

Ugyanez a játék ismétlődik dr. Sarlatán J., az összes orvostudományok tudora, szemész — és Isten tudja miféle -ész urnál; csakhogy itt az iroda neve rendelőszoba s a kliens pácienssé válik.

Az ország fegfőbb kormányhatóságai, a miniszteriumok egyikében vagyunk. A tágas nagyteremben, a miniszter előszobájában a beosztott gyakornokok ülnek asztalaik mellett s töltik az időt, ki ahogy tudja.

Kopogtatás után elegáns, divatosan öltözött ur lép be, kezében nagy csomó irattal. „Fogad a kegyelmes ur?“ — kérdi — s igenlő válaszára átadja névjegyét. Nagy-zódy Benő cs. és kir. kamarás, a bukodi kerület orsz. képviselője. A fogalmazó kijön. „A kegyelmes ur várja“ s a méltóságos ur belép. „Szervusz Benő, mit hoztál?“ „Kegyelmes uram, kérlek alássan, légy kegyes ezeket a kérelmeket kedvezően elintéztetni. Korcsmáltatási jog, szivar- és bélyegtőzsdre iránti kérvények, de reám nézve igen fontosak, tudod kegyelmes uram, igen jó kortések a kérelmezők s a mandátum nemsokára lejár.“

Ha vadászati kirándulásaim kísérő-társai: Mészó Jankó és Petra Onda hajtó-gyerekek tudnák, hogy az ő mesterségüket méltóságos urak is üzik, oly magasan hor-

danák orrukat, hogy az Eiffel torony is vágyva nézne reájuk.

Az ország lapályos, posványos vidékein van a nádas, a vízi-vad hazája. A nádas az ő possadó levegőjével, örök, egyenlő, zizigő zöld nádjával, a melyben nincs utjelző. Jaj az idegennek, a ki beléje hatol. A nádas az örök mozgás hazája, de annak leírásába nem bocsátkozom. Minek? leirta, azaz lefejtette, nem — megénekelte azt már egy írónk, kinek nyelve oly sima, mint a neve: Bársony.

Míg az Alföld vadásza, ki a nádasban nőtt fel, egy rikkanás-, egy loecsanás-, egy szárnyshugásból megmondja, miféle állat az s a láthatár szélén feltűnő pontocskában felismeri a vad fajtát: addig a felvidéki vadász teljesen idegenül érzi ott magát s mikor az esti lesen feje fölött elsuhanó szárnyasra emeli fegyverét, legalább is libát vagy darut vél lőni; de a mire a földre kerül a lőtt vad, közönséges kacska lesz belőle.

— Tudod-e pajtás, hogy ez remek multság volt; fáradt vagyok, mint szegény Hektorom, a ki nem győzte a sásból kihordani a ruczákat meg a gémekeket. De vigyázz! A hátunk mögött jön Firkász Izsó, a Domszögi Lapok ujdondásza; vezessük őt félre. Vágj buskomor arczot, ugy és most: „Igen, édes barátom, az rettenetes, nem — kétségbeejtő volt. En már csak elég erős férfi vagyok, de minden vér elhült ereimben, — hajtsd felém a fejedet, mintha titkolódnánk — én bizony nem tudom, mi lesz a vége, koponyája teljesen szétlocsesant; de csitt, ne szólj szám, nem fáj fejem“ . . .

A Domszögi Lapok következő számában „Borzalmas szerencsétlenség“ czimen hasábos cikket hozott egy rettenetes vadászati szerencsétlenségről, melyet el akartak titkolni, de melyet „szemfüles hírszerzőnk felderített s ajánl a kir. ügyészség figyelmébe“ . . .

Hogy ennél a cikknél kövérebb kacsát még soha sem láttam, az elbihetik.

BLOCH ÁRMIN

a „hazai iparcsarnokhoz“

MISKOLCZ, Széchenyi-utca 133.

„Oroszlánygyőzsértár“ mellett.

Ajánlja dúsan felszerelt gyári raktárát menyasszonyi kelengyékben, kitűnő vásznak, szépségi asztalneműek, legdivatosabb kész fehérneműekben, saját gyártmányú kézi himzése, paplanok, elismert jó minőségben és jutányosabb árban, mint bárhol.

Kívánatra szakember kiküldetik kelengye vállalás céljából, avagy próbaküldemény bérmentve eszközöztetik.

Vidékről való meglátogatás esetén 300 korona vételnél két másodosztályú menetjegy ára visszatérítetik.

Választási zászlók nagy raktára. — Zsebkendőkben folyton ujdonságok. — Házi fonalakat elvállalok szövés céljából. — Már 20 korona postai megrendelésnél bérmentve. — Hazai ipar nagybani terjesztése.

tási elnök: *Máriássy* Andor, helyettese: *Basiliades* János. Jegyző: *Ráróssy* Gyula, helyettese: *Kubinyi* Bertalan. Szavazatszedő küldöttségi elnök: *Bodon* József, helyettese: dr. *Szabó* Károly. Jegyző: *Krausz* Gyula, helyettese: ifj. *Glauf* Pál.

Az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 61. §-a rendelkezésével fogva a választókerület községei és városai s ezek szavazási sorrendje a küldöttség között következőleg állapítatik meg.

a) A választási elnök elnökle alatt: Rimaszombat, Tiszolc, Fűrész, Hacsava, Nyustya, Likér, Rimabrézó, Rimabánya, Rima-Zsaluzsány, Keczege, Priboj, Ráhó, Kraszkó, Tót-Hegymeg, Varbócz, Felső-Szkalnok, Alsó-Szkalnok, Bakostörök, Orlajtörök.

b) A küldöttségi elnök elnökle alatt: Antalfala, Gyubákó, Dolina-Gyurkóka, Drabszko, Ottilia, Forgácsfala, Kokova, Klenócz, Rimóca, Rimalehota, Válykó, Szeleze, Pongyelok, Nagy-Szuha, F.-Zsaluzsány, Susány, Osgyán, Tamásfala, Cserencsény, Felső-Pokoragy, Alsó-Pokoragy, Zeherje.

2. A **rimaszócsi** választó kerületben. Elnök: *Török* Bálint, helyettese: *Madarassy* Gyula. Jegyző: *Nagy* József, helyettese: *Szécsi* Oszkár.

Szavazatszedő küldöttségi elnök: *Horváth* József, helyettese: *Bornemisza* Elemér. Jegyző: *Madarassy* Iván, helyettese: *Lengyel* Ábrahám.

3. A **putnoki** választó kerületben. Elnök: id. *Hevessy* László, helyettese: *Hámos* Árpád. Jegyző: dr. *Király* Kálmán, helyettese: *Záhony* János.

Szavazatszedő küldöttségi elnök: *Fekete* Nándor, helyettese: *Valter* Gyula. Jegyző: *Diószeghy* Dezső, helyettese: *Inczedy* Béla.

4. A **rosnyói** választó kerületben. Elnök: *Markó* Sándor, helyettese: *Máriássy* Géza. Jegyző: *Nickl* Gyula, helyettese: dr. *Hajcsy* Sándor.

Szavazatszedő küldöttségi elnök: dr. *Pósch* Dezső, helyettese: *Szontagh* Béla. Jegyző: dr. *Kathona* László, helyettese: *Sebők* Andor.

5. A **jolsvai** választó kerületben. Elnök: *Mihalik* Dezső, helyettese: *Gaszner* Imre. Jegyző: *Czibur* Elek, helyettese: dr. *Tóthy* János.

Szavazatszedő küldöttségi elnök: *Czibur* Imre, helyettese: dr. *Hensch* Géza. Jegyző: *Wirker* István, helyettese: dr. ifj. *Mihalik* Dezső.

6. A **kövi** választó kerületben. Elnök: *Dapsy* Béla, helyettese: *Bradoffka* Károly. Jegyző: *Tomcsányi* István, helyettese: *Pap* Dezső.

Szavazatszedő küldöttségi elnök: *Remenyik* Andor, helyettese: *Czékus* László. Jegyző: *Fölföldy* Ottmár, helyettese: *Galaj* Andor.

Választás küszöbén.

Alig egy pár nap választ el bennünket azon naptól, melyen a polgárság a választó urna elé lép, hogy legszentebb polgári jogát gyakorolja s ha tárgyilagosan nézzük a helyzetet, megdöbbenve állunk meg s kérjük, vajjon hova lett a politikai meggyőződés? mivé fajult a képviselőválasztás, mely azelőtt a legszebb polgári jog volt?

Am igyekezzenek a kortesok meggyőződésüket a választó közönségre ráerőszakolni, ahhoz semmi közünk, de tiltakozunk kell az ellen, hogy az amugy is felizgatott közönséget lázítsák s a kedélyeket fanatizálják.

Avagy minek nevezhető az ismert nemzetiségi tulzokorteknek Kokován a választókhoz tartott beszéde, mely mint a jelek mutatják, még a saját pártjabeli józanabb hazafias közönségre is visszataszítólag hatott!

Ismeri e beszédet ma már Rimaszombatban mindenki, mert hire gyorsan elterjedt.

Kérjük, mi az, ha nem nyílt lázítás és izgatás a

A Domszögi Lapokban olvastam különben egyszer, hogy „F. ur a vadászaton farkasokra akadva, azok egyikét egy sikerült lövéssel megsebezte.“ Hát bocsánatot kérek, de ezzel a sikerült lövéssel, melylyel F. ur a farkast megsebezte, a Domszögi Lapok szép bakot lőtt.

Mert lehet-e valami sikerült, a mi a kívánt czélt el nem éri? Kérdezzék csak meg F. urat, vajjon az volt-e a czélja, hogy a farkast megsebezze?

S most — habár még így papiroson, gondolatban is nehezemre esik — hagyjuk el szeretett hazánk lelkihez nőtt szép vidékeit s immár a „XX. században“ Tatrangi Dávid repülőgépén — melynek szilaj magyar égi tanczát csak gyöngé „Zepperli“ utánzatban adta elő a Boden-tó felett a német — szálljunk el messze, messze tengerekre, hová utat mutat nekünk a daru madár, a költöző golya, a csicsergő fecske.

Ott, az esti szürkületet s reggeli derengést, a szendert és ébredést nem ismerő déli égöv alatt, hol egymást váltja a meleg nap és a hűvös éj, idézzük emlékeztünkbe Gerard Gyula, a leghiresebb oroszánvadász kalandjait.

Bezzeg itt nem elég a vadásznak löni és hibázni — itt találni kell. Az oroszánvadászat nem gyermekjáték. Ez párbaj életre-halálra.

Az elhibázott vagy nem halálosan talált állatkirály nem hitvány árva nyul, mely elfut a lövésre, de királyi vad, mely nem ismer urat maga felett, nem erőt, melylyel szembe ne szállna.

A fegyver dőreje egy bődület válaszol, mely megrezgeti a földet és eget. Sodrony legyen annak az idege, kinek keze ilyenkor meg nem rezdul.

A már vonagló állatóriás egyetlen lábrángása elég egy embernek utlevélül a másik világra.

Nem állhatom meg, hogy e helyütt kissé el ne térjek tárgyamtól.

E század elején Erdély két kiváló gavallérja: Bethlen gróf és Bornemisza báró, két jó barát összevesztett. Az ok? — Nő volt szóban!

Bethlen gróf Erdély leghiresebb pisztolylovója. Az ellenfelek már szemben állanak. Egy szarka repül el fölöttük. Bethlen felemeli pisztolyát, lő s a szarka keresztüllöve esik a földre.

Bornemisza hidegvérrel szólal meg: „Ez könnyű. A szarka nem lő vissza!“

S a párbajban Bethlen, a híres lövő, elhibázta ellenfelét.

Lássák, igen tisztelt hallgatóm, ez a különbség a mi hazai vadászataink s az oroszán-, tigris- és az ele-

magyar alkotmány és egy társadalmi osztály ellen? Itt már nem a demokracia küzd az arisztokrata ellen, hanem az önző és ámitó demagógia üti fel hidra fejét.

Mivé lesz az ország, a társadalom, ha ezen demagógiát győzelemre engedjük jutni s nem küzdünk ellene az összes rendelkezésünkre álló fegyverekkel?

Nem hiszük s nem is hihetjük, hogy ezen izgatások a 48-as jelölt tudtával és beleegyezésével történének, de az ő nevében s az ő zászlója alatt hangzanak el ezen phrázisek. Kérjük a párt higgadtabb hazafias elemeitől, összeegyeztethetőnek tartják-e a 48-as elveikkel és a *Kossuth Lajos* szellemével, hogy a párt neve alatt azon magyar zászlókat — melyekre a politikai ellenfeleink neve van írva — megtépjük és *sárba tapos-sák*? Megegyeztethetőnek tartják-e elveikkel, hogy a párt nevében az egységes magyar nemzet szétdarabolását és a tót nemzet diadalra jutását ígérjük?

Némely egyének megindították a demagógia harcát, nekünk kötelességünk végre teljes erőnkkel harezba lépünk, hogy ezt diadalra jutni ne engedjük.

S most, felemelve figyelmeztető szavunkat, tihozzátok szólnunk lelkesek, tanítók, a kik a nép őrző pásztoraiul vagytok rendelve, megengedhetőnek tartjátok-e, hogy nyájaitokban istentelen kezek az osztályok és nemzeti-ségek elleni egyenlenség magvát hintegessék s ámitók hibeiteket tévutra vezessék és megrontsák?

Hozzátok fordulunk, városunk minden rendű és rangu *intelligens* elemei: kereskedők, iparosok, tisztviselők, megengedhetitek-e, hogy a ti hagyományos szent elveiteket ily ámitásokkal s ígéretekkel meghamisítsák. Avagy küzdhetitek-e oly zászló alatt, melyre ily ferde s a szabadság, egyenlőség és testvériséget kigunyoló és eltíró elvek vannak írva?

Minket nem a pártérdek, hanem a közérdek vezérel.

Nem a politika, nem is a feltűnési viselkedés, hanem a polgártársaink iránt magunkra vállalt kötelességünk adja kezünkbe a tollat, hogy figyelmeztessük és óva intsünk mindenkit, ne hallgassatok a lelketlen kortesok ámitó és lázító szavaira, gondoljátok meg, hogy ha e lázító szavaktól elvakítottatva, törvény által tiltott cselekedetekre ragadtattjátok el magatokat, a kortesok gyávan visszavonulnak s tetteiteknek a törvény paragrafusaiiban megszabott súlyos következményeit ti fogjátok viselni.

Es végül még néhány szavunk van a népboldogító apostolokhoz — magyarul kortesekhez; — ne éljenek vissza a nép hiszékenységével s ne használják fel az amugy is felizgatott kedélyhangulatát a lázításra, mert ha — mitől Isten óvjon — tettlegességre kerül a dolog s a rend őrei fegyvereiket lesznek kénytelenek használni, az ártatlan áldozatok kiomló vére az ő fejükre fog szállni és őket tesszük felelőssé Isten és emberek előtt tetteikért.

Reméljük, hogy szavunknak lesz foganatja s hogy a választás simán s a legszebb rendben fog lefolyni. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Képviselőválasztási mozgalmak vármegyénkben.

A rimaszombati választókerületben *Farkas* Ábrahám képviselőjelölt számos előkelő Rimaszombat- és vidéki választó kíséretében f. hó 25-én a déli vonattal indult Rimaszombatról a vidékre. Rimabányán nagy-számú előkelő fogat várt a megérkezetre, melyeken elhelyezkedett a társaság s úgy indult Kokova felé. Utba esvén Rimóca és Rimalehota községek, itt a közönség zászlók alatt ment a jelölt elébe s melegen üdvözölte. A jelölt részéről történt viszont-üdvözlés után tovább kocsizott a társaság Kokovára. Kokova lelkes és hazafias szabadelvű közönsége 48 tagból álló lovas bandériuma és dr. *Dub* Albert nagybirtokos és gyártulajdonos tiszti-

fántvadászat közt. A mi vadaink menekülnek a lövés elől — azok szembeszállnak.

A mi vadainkkal szemben a vadász mindig fölény-nyel bír — ott gyakran a vadász válik üldözőtté, sőt zsákmánynya. Jaj annak, ki bemelegszik az oroszán barlangjába!

A fekete világrész déli csúcsán szorgalmas, munkás, egyszerű, józan és istenfélő nemzet élt. Gazdag volt és boldog, mert népe művelt és államiságának épületét az egyenlőség, testvériség és szabadság, hármass pillére tartotta.

De szomszédja kufár s a kufár telhetetlen és irigy. Nem nézhette, hogy más vagyonosodjék mellette. Pénze pedig van s pénzért kap embert. Zsoldosaival rajtaütött a szerénységében egyenlőségében önmagát parasztnak (Bauer=boer=bur) nevező nemzetet, a gentleman (nemes) nemzet a burokon (parasztokon).

Valóban gentlemanlike eljárás!

A nemes megrabolja a parasztot!

Es megismétlődött a Titánok harezsa.

Joubert, Cronje, De Wett — mintha ötven év előtt Bem, Damjanich, Klapka lett volna nevetek! . . .

Nem emberek vagytok, hanem a népszabadság égből szállott védőangyalai!

Áldott legyen nevetek! S e nevek élni fognak, míg e földtekén egy szabadságért lelkesedő s lelkesülő ember él.

200,000, a legujabb vivmányok szerint felszerelt katonának áll ellent 200,000-nyi népnek 20,000 fegyverese!

A kis nép minden emberére jut egy ellenséges katona őrnök, minden egyes fegyveresére 10 katona ellenségnök!

A gőgös ellen már diadalmában uszik, ünnepli a győzött, de a halálos sebektől vérző oroszán még él s míg él veszélyes sebeket tud osztani.

A tengeri-medve vív az oroszánnal!

Igen tisztelt Hallgatóm, bizonyára valamennyien olvastak már napi híreket, melyekben el van mondva, hogy egy-egy nagy ur az elmúlt 10—20 év alatt hány százezer nyulat, özet, szarvast, vaddisznót ejtett el; vagy hogy egy-egy vadászatban egy nap alatt hány ezer darab vad lövetett.

Hihetetlenül nagy összegeket jelentő számok, ha az ilyen vadászatok előkészítését és keresztülvitelét nem ismerjük.

Mindenik vadász állása (helye) előtt — bokrok által fedve — egy nyílás van a hajtók által meghajtott terü-

karával az élén, számos kocsin több kilométernyire elébe ment az érkezőknek, hol *Stubendeck* József róm. kath. esperes-plebános intezett megleghangu üdvözlötlet *Farkas* Ábrahám jelölthöz. A kölesönös üdvözlések után bevonult a fényes menet 15 kocssal Kokovára, hol a dr. *Dub* Albert kastélya előtt e czélra emelt sátorban *Banczik* Sámuel ág. ev. lelkes emelkedett hangu szép beszéddel üdvözölte *Farkast*, ki megköszönve a szép ovációzt, következő beszédét intézte a nagy számmal összesereglett választókhoz, mit többször megszakítva éljenek:

„Mélyen tisztelt választó polgárok!

Megjelentem közöttük, hogy egyrészt megköszönjem azon megtiszteltetést, hogy bizalmukra érdemesnek találtak, — tudom, érzem, hogy ezen bizalom reám kötelezettségeket ró, elvállalom s törekvésem az, hogy annak minden terén, minden körülmények között teljes örömmel megfelelek s biztosítom arról, hogy bennem soha esalatkozni nem fognak.

Mert, a mint hiszem azt, hogy legszebb, legfontosabb alkotmányos jogok gyakorlásánál az érett megfontolás vezérli, hogy számbavéve hazánk helyzetét, az ódon helyzetet és viszonyokat a jövő országgyűlés korszakot alkotó nagy feladatainak megoldását nem hangzatos, elhasznált szövegekkel várják, hanem a komoly, behatóan mérlegelő hazafias munkálkodástól. Erre kell vállalkoznom, ezt ígérem annnyival is inkább, mert hiszen az, hogy hazánk jólétét, felvirágzását, egyedül csak ezen a téren lehet biztosítani.

Nem térhetek ki a helyi érdekek mikénti kielégítésére, nem pedig azért, mert hinnem kell azt, hogy ily érett választó polgárok, sőt ha még hozzá teszem, a melyeknek ily együttélő, egy és ugyanazon érdekű hazafias tanácsadó vezérek vannak, igen is jól tudják azt, hogy a helyiérdekek ápolása, azok kielégítése, mindazon esetekben jogosult, a midőn azok a közérdekkel azonosak.

Igy értelmezem, így tartom helyesnek azok pártolását és erre hazafias kötelességem parancsolja, hogy szerény tehetségem szerint vállalkozzam is.

Vigyék győzelemre az igazi, meghamisítatlan szabadelvűség zászlóját, s ha engem mellé állítanak, legfőbb törekvésem lesz azt szeplőtlenül megőrizni.“

A lelkes fogadtatást keltett beszéd után egy 30 tagból álló fehér ruhás fiatal lány-sereg virág-özönnel árasztotta el az ünnepelt jelöltet. Majd *Molnár* József rimaszombati ügyvéd, a szabadelvűpárt lelkes s tevékeny elnöke lépett az emelvényre s a következő fenkölt beszédet tartotta:

„Tisztelt választó polgárok!

Legyen megengedve nekem, — hogy előleges készület nélkül, — az ünnepélyes pillanat felemelő hatásától vezéreltetve, — hálátelt szívvvel köszönetet mondjak a szabadelvűpárt nevében, melynek megtisztelő rendelkezéséből az elnöki kötelesség teljesítésére vagyok ezen idő szerint hivatva, — azért a magas értékű megtiszteltetésért, — melyet a mai ünnepélyes népgyűlés folyamában e helyen erős kézzel felemelt zászlónknak szerezni kegyesek voltak.

Az előkészület hiányát pótolja azon tény bizonyára, — hogy a miket én Önökhez mondok, azon szavak szivemből jönnek egyenesen.

Nincs Kokova nagyközönségében, — nincs ezen az egész völgyön a régiebb emberek között bizonyára senki sem, — a ki engem már az itteni ügyek helyes irányban fejlesztése érdekében dolgozni ne látott volna.

Azokért a vállalatokért, melyek e vidéknek forgalmat, megélhetési sőt vagyonosodási alapot biztosítanak, — az én arczom verejtéke is hullott, — a jó eredményért felhasználtam összes erőmet, — akadnak

letet körülvevő kerítésen; tehát a körülkerített részbe a sok hajtó által beteretelt vad csakis ezen nyílásokon menekülhet. A hajtók zaja elől — a vadász csöve elé.

Csőbőrből — vederbe. Rémületből — a halálba! Ilyenek a főuri vadászatok.

Keleten a „czopf“ honában, a tulnépesedett, de szorgalmas és kevés igényű, ösmiveltsgü fiait a Nap birodalmának, öli gyilkolja, kaszabolja, aprítja, akasztja és fullasztja a művelt Nyugat egyesült hadserege — „a civilizáció nagyobb diésőségére“!

S egy művelt „iskolamester“ nemzet felkent, zseniális uralkodójának ajkairól ellebben e törpe szó: „Fogoly nem kell!“

Mindez alig egy évvel azután, hogy Miklós, a minden oroszok hatalmas czárja, a fehér czár, a béke olajágát ragadta kezébe s felderengett a remény, hogy a XX. század, a béke százada lesz!

A nyugati császár keleties szözeata, tulharsogta a keleti császár nyugatias himnuszát!

Húll az áldozat, se szeri, se száma.

A Sárka folyó vörös hullámokat vet.

Az Ozeában merülő nap vérben kél és vérben nyugszik, akárcsak egy főuri vadászat alkalmával!

Nagyon nagy szerepe van a vadászatban a véletlennek.

Lehet, hogy megálmodtam, lehet hogy hallottam, elmondom hát, a hogy tudom:

A falusi földbirtokos magával hivta erdőkerülőjét s elment erdejét bejárni. Nem loptak-e belőle a megengedhetőnél többet? Hogy pedig a szembejövők vándorlegénynek ne nézzék, vállára vetette tarisznyáját és fegyverét.

Az erdőhöz érve — tisztán kerülője előtti szégyenből megtöltötte fegyverét. Hogy minő sörét volt a töltényekben, azt már nem nézte. Minek? Hiszen ő ugysem lövi le a nyulat, ha csak az le nem ül előtte. A kerülő előtt csak nem fog ülő vadra löni.

Bejártak már egy-két erdőrészt, most a legsűrűbben: a fiatal fenyesben haladnak. Elöl az ur, utána a kerülő. Közvetlen előttük megszörren a haraszt. Mindketten lekapják vállukról a fegyverüket. Felbuzdul bennök a büszkeség. No árva nyul, dugd csak ki a fejedet, bezzeg nem viszed messze az irhátat, — gondolják magukban. A mi most következett, az pillanat műve volt.

Egy röffenés, egy ugrás és vérbenforgó szemekkel, csattogó agyarakkal előttük áll egy hatalmas vadkan.

bizonyára elegendő a jelenlévők díszes sorában még olyanok, — a kik tanúságot tehetnek arról is, — hogy fáradozások nem volt eredménytelenek.

Ma azért vagyok itt mint pártelnök hivatalos minőségben, — hogy nyelvre és felekezetre való különbség nélkül testvéries, — együttes munkára kérjem fel mindnyájukat.

Az egyesek, — társulatok, — vidékek érdeke a törvényhozás elbírálásának asztalán jogosan kér helyet, — a jogosultságnak, — a kielégítés módja és idejének bölcs eltalálása törvényhozási munka, — az egyesek, — vidékek, — területek összege maga az a szent fogalom, — a haza, — melyért munkálkodni, élni és halni készek vagyunk.

A magasan járó elvek önmagukban nem elégségesek, a nemzetek közjogi helyzetét nem a meteoriként ragyogó eszmék folytonos emlegetése, de a vagyoni erő határozza meg, a függetlenségi törekvés emberi méltóság kiegészítő része ugy magán, mint közérdekű munkában, meg van az mindnyájunkban bizonyára, azt kizárólagos tulajdonának egyik párt sem foglalhatja le, — mi ennek eléréséhez a vagyoni fejlődést, — az erők összegyűjtését tartjuk nélkülözhetetlen és első lépésnek, — függetlenségünk épületét az alapkövek lerakásán kezdjük, erre a munkára vállalkozik képviselőjelöltünk *Farkas Ábrahám* ur!

Mi nem tehetünk hangzatos ígéreteket akkor, a midőn munkatársakat keresünk, személyünkkel, vagyunkkal, érdekeinkkel ezen helyhez, ezen kerülethez vagyunk kötve, minket a választások után is megtalál Önök mindenike. — A cselekvés, a munkálkodás terén többet akarunk tenni a megígérhető dolgoknál, a mit teszünk, az úgy is mindnyájunk javát célozza, törekvünk arra, hogy minden becsületes, igyekezet és törekvés megtalálja érvényesüléséhez a módot és eszközöket, s a munka becsületes jutalmát is, törekvünk arra, hogy születésre, nyelvre, felekezetre való tekintet nélkül legyen megelégedett, boldog e kerületnek s a mi édes magyar hazánknak mindenik igaz hű fia, — hogy vagyoniilag független egyének, megizmosodott társulati erők képezzenek közjogi helyzetünk minden óhaját kielégítő rendezéséhez biztos alapot, — szövetkezzenek velünk tisztelt polgártársaink erre a nagy munkára, fogadják el mindnyájunk között előmunkásnak, érdekeink törvényhozás előtti képviselőjének pártunk jelöltjét, emeljék zászlóját hatalmas erővel magasra, vigyék azt mindnyájunk jól felfogott érdekében diadalra, — s kiáltásuk velem együtt egy szívvvel, lélekkel: — „Éljen *Farkas Ábrahám*!”

Végül *Banczik Sámuel* tót nyelven tolmácsolta a választók előtt *Farkas Ábrahám* beszédjét, melylyel frenetikus hatást ért el.

Ezek után dr. *Dub Albert* a jelöltet s fényes kíséretét vendégszerető házában megvendégelte, a kokovai választók részére pedig díszes parkjában pompásan sikerült néptünnepélyt rendezett.

Kokováról a jelölt kibővült kíséretével Ujantál-völgyre ment, hol az üvegyári tisztviselők részéről a legszívélyesebb fogadtatásban részesült.

Késő este tértek haza, az átvonuló falukon ekkor is ovációkban részesítették a menetet. *Farkas Ábrahám* megválasztása híhetőleg egyhangú lelkesedéssel fog végbemenni.

A *kövői* választókerületben *Szentiványi Árpád* szabadelvűpárti volt képviselőnek ellenjelöltet állítottak *Hevessy Elemér* földbirtokos személyében, a siker minden reménye nélkül.

Jolsvai kerületben *Kubinyi Géza* ellen jelöltet keresnek s híhetőleg fölléptetik *Csetnekről Szontagh Andor*

Az erdőt erős durranás reszketteti meg. Az ur kezében elsült a fegyver. „Fussunk!” — kiáltja ő — s ellökve fegyverét, amint Isten birnia engedte, rohan a keskeny gyaloguton. A szálerdőt akarja elérni, melynek fáira felkapaszkodhatnék. A közelben sehol magasabb fa, a szálerdő messze s ő rémülten hallja, hogy mögötte mindig közelebb dübörög a föld.

A szörnyeteg üldözi. Már hallja, mint fuj nagyokat. Alig lehet pár lépésnyire. Ereje fogy. Már legfeljebb pár ugrás és vége! Sőt az utánna futó disznó fuvásánál már a pára melegét is érzi. „Meg kell itt halni, érjen hát a halál legalább szembe!”

Megáll és megfordul. Mögötte áll, levegő után kapkodva a — kerülő. — Hát te számár, miért futsz utánam? — Azt tetszett mondanom: fussunk! — Hát a disznó hol van? — Az ott fekszik, ahol rá tetszett löni, meg se mozdult a’.

Eppen így jutottam én az én medvéim-hez.*) Isten bizony nem ezélotam!

Folytathatnám akár reggelig. Nem a vadászati módból fogynék ki, de a papirból. Hiszen 1901. a képviselőválasztás és a megyei tisztújítás éve, a fókavadászat ideje. Csak hogy azt már előttem régen világ-gá kiáltotta *Madách*, hogy sok az eszkimó. . .

Vadászik a tanár abszenciára vagy szekundára. A tanuló jobb bizonyítványra. A szavaló, a színész a közönség tetszésére.

A szinigazgató telt háza. (S ezt a vadászatot sikerre juttatni — mint a szini-szakválasztmány helyettes elnöke — kegyes jóindulatukba ajánlom.) Szóval valamennyien vadászunk!

Igen, igen tisztelt Hölgyeim és Uraim, ne gondolják, hogy kivétel képeznek. Önök unalmukat akarták elérni, mikor ide jöttek; de ha ez a céljuk nem sikerül is, egy áldozata mégis van vadász-szenvedélyüknek: agyonütöttek egy félórát!

Nehogy azonban azt higgyék, hogy én szépen akarok eszszni az általános vadászatból.

Nem! őszintén — mint az természetem — bevallom: Igen, én is vadásztam!

De vajjon sikerrel-e? . . . (Zajos tapsok.) . . . Úgy látszik — igen!

*) Felolvasó a mellén függő anhalti „medve Albrecht”, röviden „medve”-rendre mutatott.

földbirtokost vagy *Golda* János polonkai r. kath. lelkész. *Kubinyi* e hó 24-én tartotta program- és beszámoló beszédét hívei lelkes tetszése mellett. A gyűlésen a jelölt *Balthazár* jolsvai ág. ev. lelkész üdvözölte, felajánlotta neki a kerületet s biztosította a párt osztatlan bizalmáról.

A *rimaszécsi* kerület csendes; hű és tántoríthatlan szeretett volt képviselőjük: *Fáy* Istvánhoz, ki, mint előre látható, egyedül lesz az egyhangú választottak között.

A *rozsnói* választókerületben az ellenzék nagyon lehangolta gróf *Andrássy* Dénes nyílt levele, s elítéli a közönség azon szédelőket, kik e kortesfogást mérték alkalmazni s így sok embert jóhiszeműleg tévútra vezettek. Mult lapunkban, mint itt Rimaszombatban elterjedt hírként regisztráltuk azt, hogy *Hódinka* visszalépett. Mint hallottuk, ez ugyan nem történt meg, de mint levelezőnk írja, *Hódinka* már csak becsületből tart ki a választáson át. — *Andrássy* Géza gróf folyó hó 22-én tartotta beszámolóját Rozsnón; fejtegetve pártállását, elmondva röviden programját, kifejezést adva egy pár aktuális kérdés megoldásának. A programbeszédnél egy kis incidens is történt, s csendőröknek kellett beavatkoznok. Dobsinát a nemes gróf folyó hó 19-én látogatta meg automobilon s elmondotta itt is lelkes és magas programbeszédét.

Nagy a zavarodás a putnoki választókerületben, hol eddig *Putnoky* Mór ellenjelölt nélkül állott. Vasárnap, szeptember hó 22-én a kerület szabadelvű pártja s választói Tornallyán értekezletet tartottak *Úrszinyi* Zsigmond gyógyszerész elnöke alatt, hol megalkották az 50 tagu végrehajtó bizottságot s elhatározták, hogy 26-án újra pártértekezlet lesz s határozni fognak a jelölés dolgában. Mint értesülünk, e gyűlésen egyhangulag *Hevessy* Bertalan tornallyai földbirtokost jelölték képviselőjelöltül. A két párt között erős harcra van kilátás.

Választás a szomszédban. A „Miskolci Napló” legutóbbi számában a következőket írja: „*Szeless* Ödön visszalépett. Dédesröl f. hó 27-én vesszük a hírt, hogy *Szeless* Ödön, a ki függetlenségi és 48-as párti programmal lépett föl, a jelöltségről lemondott. E szerint tehát a dédesi választókerületben ifj. *Ábrányi* Kornél és gróf *Serényi* Béla állanak egymással szemben a választási küzdőtéren. Most azon értesítést vesszük, hogy ifj. *Ábrányi* Kornél báró *Podmaniczky* Frigyeshez intézett levelében kijelenti, hogy a dédesi választókerületben nem lép fel, ahhoz a mozgalomhoz, melyet nevében indítottak, hozzá nem járult és a dédesi kerület mandátumára nem reflektál. Így tehát *Serényi* Béla ellenjelölt nélkül áll.”

Zólyomgyéből vettük a következő tudósítást: A *sziácsi* kerületben nagy veszedelem fenyegeti dr. *Radvánszky* György vármegyénk nagybirtokosát, eddigi képviselőt, kivel szemben dr. *Turzó* Iván beszterezebányai ügyvéd nemzetiségi programmal fellépett. Bizonyára mindenkit meglep azon körülmény, hogy éppen Zólyomgye, melynek lakossága igaz, hogy tót, de kétségtelenül magyar érzelmű, fogja az első pánszláv képviselőt küldeni. Mint értesülünk a baj oka az, hogy dr. *Radvánszky* György, a kerület volt képviselője tótul nem tud s így a nép a tót agitátorok mézes mázos szavai után indul. A liberális párt a legutolsó napokban minden erejét szándékozik megfeszíteni, hogy a kerületet a pánszlávok karmai közül kiragadják, mert mindenki tudja, aki Zólyomgyében bár csak egy napot is töltött, hogy a zólyomi tót menyecske nemzeti színű szalaggal fonja be haját, a legények nemzeti szalaggal kötik össze a halerát s arról, hogy a pánszlavizmus vagy bármilyen elnyomatása a tót nyelvnek előfordult volna, nem is álmodik. Kétségtelen, hogy *Turzó* megválasztása által, a pánszlavizmus s vele az elégedetlenség magja el lesz vetve a békes, elégedett nép között, azért szívőből óhajtuk, hogy a pánszláv törekvés vereséget s a liberális magyar nemzeti eszme győzelmet arasson. A megye többi kerületében szintén nagy a választási láz. Beszterezebányán dr. *Schmidt* József volt államtitkár eddigi képviselővel szemben a város előkelőinek nagy része dr. *Tüllers* Béla ügyvédet jelölte szintén szabadelvű programmal. *Brenzobányán* *Osztrólczy* Miklós a kerület volt képviselője állítólag még mindig ellenjelölt nélkül áll.

Hirek és vegyesek.

Lapunk jelen száma utolsó e negyedikében. Olvasóink láthatják azt a lankadatlan törekvést, melylyel igyekszünk e vármegye központjában egy minden tekintetben megfelelő, a közélet mozgalmairól hű tükröt mutató, nyugodt komolysággal és változatosan összeállított hírlapot fenntartani és azt fejleszteni. A közönség erkölcsi támogatása mellett szükséges azonban az anyagi pártfogás is, mert a lap kiállítása, szétküldése költséges.

Felhívjuk tehát lapunk eddigi előfizetőit és barátait az előfizetésre, s illetve a régeinek megújítására. Az előfizetési díjjal hátrálékosokat pedig tisztelettel kérjük, hogy hátrálékaikat sziveskedjenek haladéktalanul beküldeni. Sajnos, hogy olyanok is vannak, kik évek óta nem tettek eleget kötelezettségüknek.

Lapunkat a t. olvasóközönség jóindulatába ajánljuk. Rimaszombat, 1901. szeptember 25.

A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala.

Lapunk jelen rendkívüli száma a képviselőválasztási mozgalmakról való beszámolás céljából ma vasárnap jelenik meg; a következő számot rendes időben kapják előfizetőink.

Orvosi kongresszus. Az országos orvosszövetség kongresszusát folyó hó 29-én tartja Budapesten. A nagygyűlésen — mint halljuk — megynékből dr. *Löcherer* Tamás kórházi igazgató főorvos, dr. *Zehery* István törvényszéki orvos, dr. *Kármán* Aladár kórházi orvos, dr. *Úrszinyi* Gyula putnoki bányorvos és dr. *Drachler* Adolf csetneki körorvos vesznek részt.

Személyi hír. *Baranyay* Imre honvéd dandárparancsnok e héten több napig Rozsnón időzött.

Áthelyezés. A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Bencze* Imre békés-csabai és *Németh* Jenő rimaszombati földmives iskolai segéd-tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Eljegyzés. *Lukács* Géza vármegyénk népszerű és szeretett főjegyzőjének kedves és művelt nővérét: *Lukács Irmát* folyó hó 21-én jegyezte el Miskolczen Borsodvármegye főjegyzése: *Kovács* Lajos. Szívőből üdvözöljük a jegyes párt s állandó boldogságot kívánunk.

Mulatság. A polgári olvasóköri f. hó 28-án kedélyes mulatságot rendezett az ifjuság. Nem volt nagy közönség, de a kik ott voltak, kitűnően mulattak a hajnali órákig. Volt tombola, táncz, dal és mindvégig igen vig hangulat uralkodott.

Korteszédés. A választás előkészítésének izgalmai sok olyan jelenséget vetnek felszínre, a melyek legalább is *gondolkodóba* ejtik a higgadt szemlélőket. Szavahihető emberek mondják ugyanis, hogy *Wieszt* Rudolf rábói kékfestő kortesutjain a következő szavakkal igyekszik pártja mellett híveket toborzani: „*Tót testvéreim!* Tépjétek szét, *tapossátok sárba* azt a zászlót, a mit néktek odaát kínálnak. (Persze ez a zászló: a háromszínű magyar tricolor!) Le az urakkal! Ne higgyetek nekik, a kik gyűlölik a tótot és a kiknek a tót csak arra való, hogy az igát huzza és az adót fizesse. Lépjétek annak a férfunak a pártjára, a ki a mi tót nemzetünket szereti és a tót nemzet jogait védi, emeli és emelni kívánja. Ez a férfi pedig nem más, mint *Török* Gyula!” Azt hisszük, ehhez nem kell kommentár! Bizony helyesebben cselekednének *Wieszt* Rudolf és társai, ha az *egységes közös magyar haza és magyar nemzet* fiainak békés együttműködése érdekében emelnének szót, ha már egyáltalában szót emelnek, semhogy a nemzetiségi túlzás áldatlan hangjait viszik bele a küzdelembe! Másik jellemző hírt közölnek velünk *Tiszolczról*, a hol egynemely tót kortes a magyarok boszantására *Kossuth* Lajost gyalázó nótákat énekel. A vers tótul és magyar fordításban a következő:

„*Kossuth* Lajos velki hladoš
Kupil sion chleba za groš
Za groš kupil, za dva predal
Preci sion groš vihľadal.

Iljen a Turek!”

(*Kossuth* Lajos éhenkórász,
Vett magának egy garasért kenyeret
Egy garasért vette, kettőért eladta
Egy garast meg is takarított.)

Esküvő. *Mersich* Lajos magyar államvasuti hivatalnok, putnoki lakos, e hó 24-én tartotta esküvőjét *Putnokon Kiszely* József kedves leányával *Margittal*. Boldogságot kívánunk.

A Tompa-szobor már körül van deszkázva s a téren keresztül vezető járda is készen áll, most következik a parkírozás, melynek munkálatai még az őszi teendők közé tartozik, hogy tavasszal már a leleplezéskor minden készen legyen.

A baba-képző tanfolyam ügyében dr. *Taufer* Vilmos kormánybiztos e napokban — valószínűleg október hó 4-én — városunkba érkezik, s a négy szomszédos vármegyére kiterjedő hatáskörrel létesítendő intézmény ügye ez alkalommal végleges döntés alá kerül.

Uj Petőfi-szobor. *Petőfi* Sándornak, a magyar szabadság lánglelkű költőjének emlékszobrot állít *Kun-Félegyháza*, a hol a költő ifjusági éveit töltötte. Közadakozásból már szép összeg gyűlt egybe a szoborra. A tervezett vármegyénk nagynevű szülőtere, *Holló* Barnabás művészre bízták, a ki már a mintát is elkészítette, mely *Petőfi*t vándor-diák korában örökíti meg. *Karcsu* termetére atilla szorul, egyik kezében köpenyt tart, a másikban kalapot és botot. Ugy az arcz, mint a tartás igen érdekes és jellemző. *Holló* tehát ismét újabb kiváló alkotással gazdagítja művészi termékeinek számát! Ez alkalommal is örömmel üdvözöljük!

Uj sirbolt felszentelése. *Tell* Vilmos, kassai pénzügyi számtanácsos, a ki városunkban — hosszú ittéléte alatt — általános tiszteletnek örvendett, boldogult nevének emlékére díszes sirboltot emeltetett. A szép és művészi sirbolt, mely *Kalla* Géza építésznek munkáját és tudását dicséri, — e nyáron készült el s külső és belső izlésével és architektúrájával bármely nagy város temetőjének is díszére válnék. A sirboltot f. hó 26-án, reggel 8 órakor szentelték fel ünnepélyesen a róm. kath. egyház szertartása szerint. Ugyanaznap délelőtt érkezett meg *Kassáról* vonaton az elhunyt *Tell* Vilmosnak földi maradványait magában rejtő koporsó, melyet a hű férj és barátainak jelenlétében helyeztek el a felszentelt szép családi sirboltba.

A dobsinai jégbarlang hanyatlása iránt táplálnak aggodalmakat nagyon sokan a vármegyében azok közül, akik e természeti ritkaság világhírűnek és látogatottságának érdekeit önzetlenül kívánják és szeretik előmozdítani. Az elmult időkben ugyanis egymást érték a panaszok, a hazai és külföldi lapokban, hogy a barlangnál a vendéglői ellátás méregdrága és még a méregnél is rosszabb. Ez a híresztelés tömérdek sok turistát elriasztott a látogatástól; — ámbar a helyzet folyton folyvást javult; — az előbbi és különösen a jelenlegi vendéglős, *Fejér* Endre páratlan ügyessége, szakértelme és finom előzékeny jó modora, a jégbarlangi tartózkodást oly kellemessé tették mindenkire, hogy egy a vendégnövény, mint különösen a külföldi lapok egyre-másra megjelentek a dicséret nyilatkozatoktól, melyek bizonyára jelentékenyen hozzájárultak ahhoz, hogy az idegenek forgalma fokul-fokra emelkedőben van. *Dobsinát* ma már nem szídják, nem becsümlék az átutazó turisták, hanem lelkes szavakkal dicsöitik; mert a természeti szépségekben való gyönyörködés mellett egy a barlangnál, mint belül a városban, kitűnő és figyelmes ellátásban részesülhetnek. Most sajnálattal arról értesülünk, hogy az összeköttetés a barlang és a városi vendéglő között megszűnik, mert *Fejér* Ene vendéglős valami differenzia miatt, a városi vendéglő bérletéből kimarad. Ez valóságos csapás lenne a jégbarlangra is, mert kivált a külföldi utazó közönség — mely hozzá volt szokva, a *Fejér* vendéglőjének, internacionális konyhájához — a városban keresztül való utazás alkalmával, esetleg oly kellemetlen tapasztalatokat fog hangoztatni, mely nagy ártalmára lesz az idegenforgalomnak. Valóban sajnálatos lenne, ha ez a nem várt esemény bekövetkeznék. Hiszük, hogy *Dobsina* város előjáróságának bölcsesége és a város társadalmának művelt közönsége meg fogja találni a módokat, melyek a derék vendéglős megmarasztásával magának a *dobsina* idegenforgalom emelésének is nagy hasznára válnak.

Állami tisztviselők országos congresszusa. Az országos mozgalomnak, melynek célja az állami tisztviselők fizetését és javadalmazását törvényhozási úton rendezni és előkészíteni, egyik ünnepélyes országos jelenete a múlt héten Budapesten folyt le. Az országos mozgalomnak megpendítő eszméje a kis Torda városkából indult, ezen eszmét megtestesítő országos congresszus megtartását indítványozó helyi bizottsági határozat pedig Rimaszombatan kezdeményeztetett s ezen kezdeményezőknek az országos congresszus ünnepélyes elismerését és köszönetét fejezte ki. A congresszus tárgysorozatát előkészítő értekezlet Budapesten a budai vígadó nagytermében f. hó 21-ikén tartott meg **Vörös László** nyugalmazott államtitkár elnökele alatt, melyen a vidéki bizottságok kiküldöttéi körülbelül 800 tisztviselő vettek részt, közakarutalag és egyetértve megnyilatkoztak a kívánások és feltárattak a tisztviselők bajai s a megélhetési küzdelmek; másnap **Vörös László** elnökele alatt a Tattersal nagy csarnokában tartották a congressus, melyen **Benedek Sándor** pénzügyi közg. bír. módosító indítványával a központi végrehajtó bizottság javaslata és memoranduma egyhangulag nagy lelkesedéssel lett elfogadva, a memorandumot 100-as bizottság átnyújtotta a miniszterelnöknek, — a congresszus az egész fővárosi és vidéki sajtónak meleg felkarolásért köszönetét és elismerését nyilatkoztatta. — Vármegyéinkből a congresszuson **Cseh István** kir. törvényszéki bír., **Józsa Antal** kir. tanfelügyelő és **Szombath György** h. kir. pénzügyigazgató voltak jelen, mint a megyei állami tisztviselők képviselői.

Népfölkelők időszaki jelentkezése. Mihez tartás végett a honvédelmi miniszter leiratban értesítette Gömörvármegye közönségét, hogy a képviselőválasztásokra való tekintettel a folyó év október hó 1-én kezdődő népfölkelő időszaki jelentkezések október hó 13-ig elhalasztatnak s folyó év október hó 14-étől november hó 14-ig terjedő időszakban tartandók meg.

Botrányos az állapot főgymnasiumunk környékén! A telket két oldalról körülfutó Temető-patakba, a szomszédos lakók cselédsége nemcsak a mosogató vizet, hanem az ételmaradékokat, rothadt gyümölcsöt, krumplit, paradicsomot stb. mind belé hajgálja nagy vihogva, nyiltan és büntetlenül! A rothadás tömegeitől és dombjaitól oly bűzös a levegő, hogy a mellette elhaladók majd belé szédülnek. Közegészségi szempontból, de kivált a főgymnasium nemes ifjúságának érdekében kérve kérjük a városi közegészségi hatóságot, hogy intézkedjék a tarthatatlan és veszedelmes állapot megszüntetéséről! Bizást hisszük, hogy néhány szigorú rendőri pénzbüntetés megteremné a maga üdvös gyümölcseit!

A radnóti esethez. A radnóti megvagdalt katonáról folyó évi 38-ik számunkban közölt hírünkre vonatkozólag vettük azon értesítést, hogy az teljesen felületes helyről jött hozzánk. Mi az ismeretlen kéztől jött tudósítást jóhiszeműleg közöltük, s így most teljesen megbízható kézből jött értesülésünkben kifolyólag örömmel regisztráljuk azon hírek alaptalanságát.

Hány képviselőjelölt van Magyarországon? Egy szenvedélyes statisztikus kiszámította, hogy Magyarország 400 egynéhány kerületében eddig körülbelül 1300 jelölt van, Ebből az óriási számból tisztán a szabadelvű pártra esik körülbelül kilencszáz jelölt. Hogy a választás minden tisztasága mellett nem lesz olesó, arról nem egy jelölt meggyőződött már. Az egyik budapesti jelöltől azt kívánták a vidéki választók, hogy mielőtt a jelöltséget elfogadja, tegyen a kerület javára jótékonyezésként a takarékpénztárba 20,000 koronát, s győzelme biztos lesz. Egy másik felvidéki kerület választói azt kérték a jelöltől, hogy ne küldjön zászlót nekik, mert ők maguk beszerzik azokat, de küldjön a község minden választója nevére 20 koronát zászló-költségre s megválasztatása bizonyos. Ugyancsak az élelmes tótok meggyeztek jelöltükkel, hogy az megválasztatása esetén községük határának tagosítását önköltségén eszközli.

A dobsinai cobalt és nickel bányászat. Dobsinán ósidóktól fogva üzik a bányászatot. A mostani lakosság ősei még II-ik István király idejében telepedtek ott le. Különösen híres lett a zembergi bányáuzem az ott talált nagy mennyiségű cobalt és nickel érczeiről. Ennek fejteése különösen a múlt században nagyobb leüdületet vett és vagy 50 éven át dus eredménnyel járt, úgy, hogy az 1870-es években ez volt a legnagyobb cobalt-nickel bányáuzem az egész continensen. Az „Eusthasia“, „Jodocus“, „Sámuel“, „Zemberg“ és „Apollonia“ védnevű bányatelkekben 1860-tól 1897. évig mintegy 100000 métermázsza cobalt és nickel érczet termeltek, mely nagy értéke mellett Dobsina városának és polgárainak valóságos áldása volt, a város nagyobb szabásu kulturális intézményeinek létesítését lehetővé tette. Az áldás korszaka csakhamar letűnt, midőn az Uj-Caledoniában és az északamerikai Ohio államban talált dus érczeleletek a cobalt és nickel értékét annyira leszállították, hogy még az 1870-es években annak bécsi mázsája (56 k.) átlag 143 frt árban elkelt, jelenleg már annak métermázsája csupán 18—20 frtért értékesíthető. Ily esekely ár mellett a bányaművelés az utóbbi években hasznót nem hajthatott, kivált, hogy az ércztallér összszufolt és igen kemény quarzdiorit kőzetben fordult elő, a mihez még az is kedvezőtlenül járult, hogy a bányatársulat részvényei az idők folyamán örökösödés és adásvétel útján igen sok apró részletre osztoztak, minek következtében egy nagyobb szabásu üzemhez szükséges forgó tőke beszerzése lehetetlenné vált, s így a mai fejlettebb viszonyoknak megfelelő technikai szerkezet és berendezés hiányában az egykor világhírű zembergi bányáuzem hanyatlásnak indult, folyton alább szállt és végre 1897. évben teljesen megszüntetve lett. — Meghúzták a lélekharangot az ősz Zemberg felett. A bányahatósági és bírósági eljárás megindult; az árverés már kitűzetett. Dobsina városának és vidékének kincses bányája komoran tekint le a hosszú hegyről az alatta elterülő szép, kies városra és várja a feltámadást; mert a szakértők nézete szerint újabb üzembe hozatala nagyobb akadály és nehézség nélkül létesíthető és sikerrel is járhatna, ha a bányáuzem teljesen modern bányászati berendezés, gépek stb. alkalmazásával folytatnánk. Gömörvármegyének ritka természeti adománya: ősz Zemberg elég érdemet szerzett arra, hogy egykor világhírű bányászata sirbaszállásánál megemlékezzünk rólad!

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

A „Gömöri Hirlap“ 1901. évi 39-ik számának „A harez hevében“ című vezércikknek látszó közleményben a többi közt az áll. — mintha a klenőezi tanítók felsőbb hatóságai rendeletére támogatnák **Farkas** Abraham kormánypartii képviselő jelöltet. Nehogy ugy egyházi, valamint világi hatóságainkról, azt gondolná az ellenpart, hogy ily — a törvénnyel összeüthető — dolgot művelnének, sietünk kijelenteni, hogy mi, alulirottak, senkitől semmiféle pressiót gyakorló utat: ist nem kaptunk s csak saját meggyőződésünket követtük akkor. — midőn a szabadelvű part zászlaja alá sorakoztunk. Együttal ki nyilatkozattjuk, hogy ezen passzus közönséges hirlapi kacsa, melyet megbotránkozva visszaautasítunk.

Klenőez, 1901. szeptember 24-én.
Engler Pál tanító. Helyvig Ede tanító.
Kicsiny Pál tanító. Mikulás János tanító.

Neuman és Strausz

kereskedelmi és mezőgazdasági ügynökök, (Erzsébet-tér 21. Gasko-féle ház), ajánlják magukat a gazdaközönség szives figyelmébe.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Kereskedő tanulóul

vas- és fűszerkereskedésbe jó házból való fiu felvétetik. A szülők szöbéli vagy írásbeli ajánlata **Braun Béla** (ezelőtt Friedl György) cégéhez **Putnokra** intézendő.

Földbérbeadás.

A rimaszombati egy. prot. főgimnázium tulajdonához tartozó és a vasuti pályaház közelében fekvő 9600 □ öl tagosított szántóföld folyó évi **október hó 6-án** délután 2 órakor önkényes árverés útján fog 6 egymásutáni évre bérbeadni. Az árverés a főgimnázium tanácstermében tartatik meg.

Dr. Zehery István, főgimn. pénztáros.

2-2

Olesó árak!

REISZ M.

Pontos kiszolgalat!

női és férfi divatáru raktára Rimaszombat, Deák Ferencz-utcza.

Mindenemü uri divatezikkék, férfi és női kalapok. A **karlsbadi férfi-, női és gyermek-czipők** és **Plohler és Habig-féle kalapok egyedüli főraktára.**

Férfi kabátok, Hawelock, gummi köpönyegek, fu- és gyermek öltönyök, női kabátok, felöltők, gallérok, leányka kabátok óriási választékban.
Ing-bluz, derék-öv, pipere-czikkek, parfüm, Jäger-íngék és harisnyák, nyakkendők, zsebkendő, esernyő és napernyők, utazó bőröndök.

Egyedüli raktár **Hamerli-féle** bécsi honi gyártmányu keztükben. Íngék és mindenemü fehérneműek mérték után is készíttetnek, norinbergi galanteria árúk, sport-czikkek, kerékpársapkák, vadász-kabátok stb.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Elvem: hazai gyártmány esekely hasznonali eladása.

Uj! Különös figyelemre méltó! Uj!

Mindenemü czipőbe az általam képviselt **Dr. Höges-féle**, az egész világon szabadalmazott

Asbest-talpbetétek

azonnal elhelyeztetnek.

Haszonbéri hirdetmény.

A **Gömörmegye, Hanva községben** fekvő, **özv. Darvas Pálné** tulajdonát képező 674 kat. hold területű **szántóföld, rét és gyeplegelőből** álló birtoka, melyhez lakház és gazdasági épületek is tartoznak, továbbá az ugyanott fekvő **Hevessy Kálmán** **kk gyermekei** tulajdonát képező 87 kat. hold területű **szántóföld és rétből** álló birtoka együttesen vagy külön haszonbérbe adó.

Megjegyeztetik, hogy ezen két birtokkal esetleg haszonbérbe vehető ezen községben még 329 kat. hold szántó, rét és gyeplegelő.

Vasuti állomás Bánréve, mely egy fél órányira fekszik a községtől és azzal jó ut köti össze.

Értekezhetni alólírott nál.

Dr. Ferderber Jakab ügyvéd,
(Tornallya.)

1-2

Hirdetmény.

358/370 sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék és a rimaszécsi kir. járásbíróóság 1901. évi 3596. és Sp. 171/3. számú végzése következtében **Nagy József és Farkas Ignác** végrehajthatók javára, **Szabó Imre és társa** ellen 192 korona 64 fillér, 310 korona s járuléka erejéig 1901. évi június hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 638 koronára becsült kis gőzgép, eséplő kasznyi, vízi-fecskendő, hévérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróóság 1901. V. 354/263. sz. végzése folytán 192 kor. 64 fill. 310 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi április hó 1. napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 179 korona 58 fillér bíróilag már megállapított költségek erejéig **1901. évi október hó 7-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Rimaszécsen, 1901. évi szept. hó 23-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

ASBEST-TALPAK.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által jónak elismert

Köszönetnyilvánítás:
Ő esász. és kir. fensége Szalvator Lipót főhercegtől, Magyarország volt miniszterelnökétől, a közigazgatási bíróság elnökétől: **Wekerle Sándor** ő ezellencezajától, nagym Ch... ek Olga grófnő udvarhölgytől stb. stb.

Övjük lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfejás!
Sem tyukszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járás annak, ki czipőjét dr. Höges-féle, egész világon szabadalmazott Asbest-talpbéllel látja el.

Kettős vastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr.
Az Asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a **cs. és kir. közshadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.**
Sztéküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladóknek megfelelő árkedvezmény.
Az Asbest-gyár betéti társaság képviselöte és elarusító raktára: **Reisz M. divatáruraktára Rimaszombat.**

12-26

Kegyeleti koszoruk szállaggal, arany, ezüst vagy fekete betükkel nagy választékban.

Első gömörmegyei temetkezési vállalat.

Uj temetkezési vállalat Rimaszombatban!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására juttatni, hogy **25 év óta fennálló** asztalos és butor-üzletemet legujabban temetkezési vállalattal bővitettem ki s ezen új üzletágat a mai kor igényeinek megfelelően — fővárosi mintára — olykép rendeztem be, hogy akár egyszerű, akár a képzelhető legdiszesebb temetkezést rendezhetem s így módot és alkalmat kívánok nyújtani mindenkinek, hogy kedves halottját vagyoni viszonyaihoz mérten temetthesse el.

Nagy költséggel **többféle gyászkoosikat** és **ravattali felszereléseket, díszgyenyruhákat** stb. stb. beszereltem s a gyászoló közönséget kívánsága szerint a legkényesebb izlésnek és követelményeknek megfelelően — meglepő olesó áron — szolgálhatom ki.

A gyászoló közönség kényelmére magamra vállalom az egyházi és sirhely, valamint mindenemü egyéb költségek előlegezését minden külön díjazás nélkül.

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 26. sz. a. a „Gömörmegyei Nép- és Iparbank“ épületében állandó nagy raktárt tartok valódi és utánzott érozkoporsókból, szemfödőkéből, sirkoszorúkból s minden e fajta czikkekből.

Szolgálataim felajánlása mellett tisztelettel kérem a gyászoló közönség kegyes pártfogását

özv. Benkó Jánosné.

g-26

Vidéki temetések a diszkocsival meglepő jutányos áron rendeztetnek!